



**Rektor**

Näringsdepartementet  
103 33 Stockholm

**Om Förslag till EU-förordning med bestämmelser om CE-märkta gödselprodukter (N2016/02410/IM)**

Karolinska Institutet har anmodats att lämna yttrande över Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning COM(2016)157 om fastställande av bestämmelser om tillhandahållande på marknaden av CE-märkta gödselprodukter och om ändring av förordning (EG) nr 1069/2009 och (EG) nr 1107/2009. Bifogat yttrande har utarbetats vid Institutet för miljömedicin (IMM) av professorerna Marie Vahter och Agneta Åkesson, docent Marika Berglund och forskare Maria Kippler. Prefekten professor Ulla Stenius har beslutat om institutionens yttrande.

Karolinska Institutet överlämnar härmed institutionens yttrande.

Beslut i detta ärende har fattats av vikarierande rektor Karin Dahlman-Wright i närvaro av universitetsdirektör Per Bengtsson, efter föredragning av Erik Forsse. Närvarande därutöver var bitr. universitetsdirektör Marie Tell och Andrea Montano Montes, Medicinska föreningen.

Karin Dahlman-Wright

Erik Forsse

Bilaga





Institutet för Miljömedicin

Näringsdepartementet

**Remiss av förslag till Europaparlamentets och rådets förordning COM(2016) 157 om fastställande av bestämmelser om tillhandahållande på marknaden av CE märkta gödselprodukter och om ändring av förordning (EG) nr 1069/2009 och (EG) nr 1107/2009**

Institutet för Miljömedicin (IMM) vid Karolinska Institutet lämnar härmed synpunkter på rubricerad remiss. IMM är ett nationellt miljömedicinskt expertorgan, som ger vetenskapligt stöd till bl. a. nationella myndigheter, och samtidigt en utbildnings- och forskningsinstitution vid Karolinska Institutet. Eftersom IMM:s kompetensområde omfattar hälsoeffekter av miljöfaktorer, toxikologi och riskbedömning har IMM bedömt aktuellt förslag utifrån detta perspektiv.

**Synpunkter**

IMM har granskat förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av bestämmelser om tillhandahållande på marknaden av CE-märkta gödselprodukter och om ändring av förordningen (EG) nr 1069/2009 och (EG) nr 1107/2009.

Vi stödjer en hållbar utveckling som innebär återförsl av näringsämnen och användning av biologiskt avfall (avloppsslam, stallgödsel) för produktion av så kallade organiska gödselmedel under förutsättning att en hög skyddsnivå vad gäller människors hälsa kan säkerställas.

Vi stödjer också att harmoniserade gränsvärden för hälsoskadliga ämnen i gödselmedel införs under förutsättning att dessa är hälsobaserade och framtagna på vetenskaplig grund.

Eftersom hälsoskadliga ämnen i gödselmedel tillförs livsmedelskedjan exponeras alla och exponeringen är livslång. När det gäller persistenta bioackumulerande ämnen som kadmium är det särskilt viktigt att tillförseln begränsas så långt som möjligt.

Vi stödjer fastställande av harmoniserade gränsvärden för kadmium i gödselmedel, som syftar till att minimera gödselanvändningens negativa effekter på miljön och folkhälsan, För att dessa gränsvärden ska bidra till att ackumuleringen av kadmium i jord och kadmiumkontamineringen av livsmedel

**Postadress**

Box 210  
171 77 STOCKHOLM

**Besöksadress**

Nobels v. 13  
SOLNA

**Telefon**

08-524 800 00 (vxl)

**Fax**

08-33 69 81

**Webb**

ki.se

och vatten minskar måste tillförseln av kadmium via gödselmedel vara lägre än uttaget via grödor. Införsel av gränsvärden i sig garanterar inte detta (punkt 14, sid 4). Intaget av kadmium via livsmedel överskrider redan idag de nivåer som ökar risken för negativa hälsoeffekter hos delar av EUs befolkning varför exponeringen bör minska (EFSA. 2009. Cadmium in food – Scientific opinion of the EFSA Panel on Contaminants in the Food Chain. EFSA Journal 980: 1-139).

I *det andra motivet och syftet* (sid 4) behandlas EU-omfattande maximigränser som ska införas i ett försök att effektivt minska förorenande ämnen i redan harmoniserade gödselmedel till säkra nivåer. Vid ett eventuellt införande av dessa maximigränser så är det viktigt att utföra hälsobaserade riskanalyser för att fastställa dessa nivåer. Motiveringen till detta är att i dagsläget är vi i Sverige till skillnad från många andra medlemsländer i EU mycket restriktiva med spridningen av kadmiumkontaminerade gödselmedel och trots detta så ser vi inga indikationer på att kadmiumhalterna i olika livsmedel eller i befolkningen börjar minska.

Baserat på befintligt underlag från den senaste utvärdering om kadmium via kosten och relaterade hälsoeffekter som utfördes av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (The EFSA Journal (2009) 980, 1-139) vill IMM poängtera att punkt 8 i förslaget bör uttryckas mycket tydligare och skarpere.

- ”Förorenande ämnen i CE-märkta gödselprodukter, såsom kadmium **och andra persistenta toxiska ämnen**, utgör en risk för människors och djurs hälsa och för miljön eftersom de anrikas i naturen och kommer in i livsmedelskedjan. Deras halt i sådana produkter **ska** därför begränsas. Dessutom **ska** föroreningar i CE-märkta gödselprodukter som framställts av bioavfall, särskilt polymerer men också metall och glas, antingen förhindras eller begränsas så långt som det är tekniskt möjligt **och inte utgör någon hälsorisk** genom att sådana föroreningar påvisas i separat insamlat bioavfall före bearbetningen.”

I framtagande av detta remissvar har professorerna Marie Vahter och Agneta Åkesson, docent Marika Berglund och forskare Maria Kippler medverkat. Beslut i ärendet har fattats av prefekt och föreståndare professor Ulla Stenius.

Stockholm 4 maj 2016

Ulla Stenius  
Prefekt

---

**Postadress**

Box 210  
171 77 STOCKHOLM

**Besöksadress**

Nobels v. 13  
SOLNA

**Telefon**

08-524 800 00 (vxl)

**Fax**

08-33 69 81

**Webb**

ki.se